

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az átalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
 Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Szent-István-utca 3.
 Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

A kath. körök szövetsége.

Ma vette kezdetét a kath. körök képviselőinek nagygyűlése Budapesten, a mely hivatta van egy erős, hatalmas szervezetté forrasztani a magyarországi kath. köröket.

Az újabb idők katolikus mozgalmi az ország minden részében kath. körök alakítását tették szükségessé, a melyek a kath. öntudatot ébrentartás s a kath. hitéletet erősítsék. Pár év alatt bámulatos eredményeket értünk el a kath. körök létesítésével s itt volt az ideje, hogy a katolikus körök szövetségében köreinket országos szervezettel lássuk el.

A mai és a holnapi nagygyűlések bizonyosan nem mindennapi sikert fognak felmutatni és a katolikus hitélet erőteljes fellendülése lesz bizonyíték már a legközelebbi időkben eredménye az országos szövetségnek. Nem hisszük, el sem képzeljük a mai ülés lefolyását másképpen, mind a katolikus érzéseknek minden irányban való erőteljes megnyilatkozását. Az az országos szervezet, mely e két napos munkának eredménye lesz, bizonyosan központosítja, irányítja, erősíti a katolikus körök eddigi társadalmi működését és minden ízében igazolni fogja, hogy az egyedül és mindenek felett katolikus.

Már megalakulásában kifejezést kell ennek nyernie az által, hogy annak élére

olyan férfiakat fognak választani, a kik nyíltan katolikusoknak vallják magukat, mert csak is ilyen nyílt katolikusok tudnak és mernek használni magánkat a katholicizmusnak.

Hogy maga a szervezet milyen részletekre fog kiterjeszkedni, azt nem tudjuk. A mai társadalmi kérdések azonban a kenyér körül fordulnak meg és a katolikus körök nem hárihatják el maguktól azt a kötelezettséget, hogy a nép anyagi bajaival, anyagi édekeivel is ne foglalkozzanak. Üdvös és mélyreható munkát a katolikus köröktől a nép anyagi érdekeinek felkarolása nélkül nem lehet várni s éppen azért kívánatos volna, ha a mai nagygyűlésen akadnának olyanok, a kik reá mutatnának az elhanyagolt területre, s azokra a szomorú eseményekre, a melyek ebből az elhanyagolásból eddigelé is származtak.

A nagygyűlés lefolyásáról lapunk legközelebbi számában részletes tudósítást küldünk. De már most jelezzük, hogy a püspöki kar a legnagyobb lelkesedéssel fogadja a kath. körök országos szövetségét. Dr. Schlauch Lőrincz nagyvárad bíboros püspöke az alábbi levélben üdvözölte a nagygyűlést:

Nagyöntisztelő Aelnök úr!

A magyarországi katolikus egyesületek anyjának a Budapesti Katolikus

Körnek kezdeményezése folytán e hó 23. és 24-ik napjain Budapesten tartandó magyarországi katolikus körök nagygyűlésére szóló szives meghívásukért őszinte köszönetet mondva, a katolikus egyleti élet áldásainak, az egyház és haza üdvének előmozdítására irányuló erők egyesítése eszméjének, mely Felsőcséreg királyunknak is jelszava, teljes mértékben való méltánylásból kifolyólag a jó Isten bőséges áldását esdem le törekvéseikre s működésükre, mert minden jó adomány felülről származik, hogy a nagygyűlés egyházunk és hazánk valóban üdvére váljék.

Egyébként kitünő tisztelettel és püspöki áldással maradok Nagyöntisztelőnségednek legjobb akarója

Nagyvárad, 1898. augusztus hó 9.

Dr. Schlauch Lőrincz
 bíbornok, nagyvárad püspök.

Üdvözlő levelet irt Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök és Hetey Samu pécsi püspök is.

Reménykedéssel nézünk a két napos tanácskozás elé mi is és szívünkben kívánjuk, hogy a szervezet helyes útját mutassa meg az isteni Gondviselés a nagygyűlés vezetőinek.

Későn.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Irtá: Németh Ödön.

— Tilda! — szólítottam meg a himzés fölé hajló leányt.

Hangosan reszketett az izgatottságtól.

— Mit akar, Kálmán? — kérdezte a kis Tilda s reám nézett azzal a két, csodás mélységű kék szemével.

Láttam, hogy ő is izgatott s hogy a türeszket a kezében. Valami gyávaság lepett meg az elhatározó pillanatban s elrekedt a hangom.

— Azt akartam kérdezni, — mondtam neki hirtelen — hogy miért nem veszi gyakrabban fel azt a sötét heliotrop-ruháját. Az magának olyan jól áll!

Kedvetlenül hajlott a himzés fölé. Látszott az arcán, hogy nem ezt várta.

Mielőtt a beállott hallgatást megtörtük volna, bejött Sefcsikné és másfelé terelődött a társalgás. Mindkettünkön azonban valami szórakozott, elfoglalt hangulat uralkodott.

Sefcsik is megérkezett később és a kis Tilda felhasználta az alkalmat, mig az öregek egymás között beszélgettek, odajött hozzám.

— Nem volt idom megkérdezni oddig, — szólított meg — mennyiben érdeklí magát, hogy azt a heliotrop ruhát viseljem.

— Mert abban legjobban szeretem — válaszoltam minden habozás nélkül, hirtelen.

Elpirult és szórakozottan játszott a szalonasztalkán levő arcképekkel. Majd valami leirhatlan kedves mosolyal rám nézett, aztán szó nélkül visszament helyére.

Másnap, mikor Sefcsikékhez mentem, a kis Tildát a heliotrop ruhában találtam. Mosolygós arccal fogadott s én is boldogan, mosolyogva hajtottam meg magam előtte.

Hiszen ez a heliotrop ruha nyílt valomás volt!

Föltűnő jökedve volt a kis Tildának ezen a napon s jökedvében én is osztozkodtam. Végtelen boldog érzet töltött el annak gondolatára, hogy a kis Tilda szeret.

Mikor egy percze egyedül maradtunk, a kis Tilda mosolyogva nem minden izgatottság nélkül ruhájára mutatva, azt kérdezte:

— Nos, tetszem magának?

— Mint mindig. Ma különben is végtelen boldog vagyok!

Aztán megfogtam kezét, azt a keskeny, bársony-simaságu kis kezét és megcsókoltam.

Ez a kézcsók, ez volt az én szerelmi valamóm.

Sokáig nem beszélünk kölcsönös szerelmünkről, de ismertük egymás érzelmeit és érintkezésünkben mindig kifejezést nyert ez a titkos összeköttetés. Azt azonban nem titkolta többé, hogy fölébe helyez többi udvarlójának s e megkülönböztetés nyilvánítását nagyban megkönnyítette a szüleivel való bizalmas barátságom.

Régi vidám kedélye újra visszatért, de a kacérkodás bizonyos pajkos magaviseletet ment át. Volt azonban modorában valami alárendeltség, a melylyel néha tüntetett is, mutatva, hogy az én véleményemet minden kérdésben magáév teszi. Nem egy alkalommal megváltoztatta már kimondott véleményét, pusztán azzal indokolva:

— Ha maga mondja, Kálmán, ugy van!

Az a női alázatosság, melylyel irántam

viseltetett, eleinte végtelen büszke örömmel töltött el. Az, hogy a kis Tilda egész lényét képes volt irántam való szerelmében fölládozni, nagyon hízeltetett hiúságomnak.

A legjamborabb emberben is csak szunyad az uralkodni vágyó zsarnok. Nincs az az ember, a ki ha alkalma nyílik, ne érezetné zsarnoki vágyát, ha nem élő lény, kiról tudja, hogy föltétlenül engedelmessékedik neki.

Ez a zsarnoki hajlam mind jobban érvényesült nálam is a kis Tildával szemben, és mert ő akaratomnak föltétlenül alárendelte magát, lassanként szükségét is éreztem, hogy mindig keressek benne valamit, a mi nekem nem tetszik.

Ez időben vette kezdetét a farsang. A mérnökök báljára, mely a szezon első elite-bálja volt, Sefcsikék is elmentek.

A kis Tilda rózsaszín ruhájában — mely melleleg megjegyezve, a szabóművészet remeke volt, — olyan bájos, olyan kedves volt, mint még soha.

Mikor a táncteremben találkoztunk, alig tudtam megállani, hogy meg ne öleljem s össze ne csókoljam.

A vidág diszes termében fényes bálozó közönség között mindig van a napi élet szürkeségéből kiemelkedő ideális valami, a mely a mulatozás hevében valóságos poétikus lázza fokozódik. Innen magyarázható meg, hogy a báli ismeretségek olyan gyakran végződnek házassággal s hogy a mamák, a kik talán sohasem keresték ennek alapokát, olyan előszeretettel báloztatják leányaikat.

Ha nem lettem volna már előzőleg szerel-

A nemzeti ünnep.

Első szent királyunk emlékültségét nagyomanos büszkeséggel és méltó fényvel ülte meg Székesszefervár hívő közönsége. Ünnepe díszbe öltözött az ós koronázó város, mely tanuja volt országalkotó szent István minden időkre szóló dicsőségének.

Nemzeti zászlók lengtek a házakon, imádságos érzés töltötte el a sziveket — a kegyelet magasztos ünnepe volt ez, mint a minő szokott lenni és marad mindig, míg a nagyok fölemelő példáján lelkesedni tudunk.

Verőfényes szép idő kedvezett az ünneplésnek s a közönség már a kora reggeli órákban teljesen megtöltötte a székesegyház környékét s azokat az utcákat, melyeken a körmenet elvont. A székesegyházzal szemben a katonaság állt sorfalat zászló alatt, mellette a zenekarral. Pont nyolcz órakor érkezett meg dr. Steiner Fülöp megyés püspök, kit a templom altábjában a nagygyógyostal élén a papság fogadott és az „Ecce Sacerdos magnus” hangjai mellett vonult föl a sekrestyébe. Az egyházi ruhák felöltése után a püspök megincensálta a szent Ereklét, miután a kórus az „Iste Conceptor” latin himnuszt énekelt. Azután hat áldozópap vállaira vette a díszes feretrumot s megindult a körmenet.

Elöl a polgárság és a czéhek zászlók alatt, utána a vasuti tüzoltók zenekara és a városi tüzoltóság. Ezután következtek a honvéd zenekar, a honvéd diszszakasz, majd a szt Ferenczrendi barátok és a világi papság, elől a káptalannal. A papság után ment báró Fiáth Pál főispán, Huszár Agoston alispán, Havranek József polgármester, Keé István főkapitány és Gánóczy Flóris kir. kőrgyöző fényes diszszakaszban, továbbá a megyei és városi tisztikar. Utánuk ismét egy honvéd diszszakasz, végül a hívők nagy tömege zárta be a menetet.

A körmenet az iskola-utcán át a szent Ferenczrendiek zárdáját megkerülve a püspökség felé vonult s a városház előtt elhaladva

mes a kis Tildába, ezen a bálon bizonynyal belészerettem volna.

Olyan szép volt s olyan nagy ünnepléssel vették körül.

Ez az utóbbi körülmény, a mely bizonynyal nagyban hozzájárult érzelmeim fokozódásához, nem kis mértékben aggasztott.

Valami megmagyarázhatatlan aggodalom vett rajtam erőt, mert Tilda udvarlói között több olyan férfit is láttam, kiket úgy személyes tulajdonaik, mint társadalmi állásuk révén magammal többre becsültem. Féltém, hogy e különbözetet Tilda is észre találja venni s érzelmei irántam megváltoznak.

Ez a féltékenység elrontotta mulatságomat. Mindig ott lebzseltem Tilda körül s nem resteltem versenyezni az urvarókkal kegyéért. Oh! ezen a bálon bizonyos, hogy nem voltam zsarnok, hanem alázatos rabszolga.

A kis Tildán ismét erőt vett a leányos kaczerás és szívesen vette az ünneplést, bár igyekezett értesemre adni, hogy ez ünneplés révén csak az én büszkeségemet akarja növelni.

Daccára, hogy minden alkalmat felhasználj az én kifizetésemre, nem tudta elosztalni lappangó féltékenységet.

Másnap, mikor négyszem között beszélgettünk, fel is említettem neki.

— Olyan rosszul mulattam tegnap a bálaban, hogy az elmúlt éjszakát nem tudnám még egyszer átélni.

— Mi baja van, Kálmán? — kérdezte félénk aggodalmassággal. — Talán reám haragszik? Nem jók viseltem magam?

Féltettem, édes Tilda s a féltékeny ember

visszatért a székesegyházba. Ekkor a katonaságkar ráeszdte az „Ah, hol vag, magyárok tündöklő csillaga” kezdetű gyönyörű éneket, mely a megszámú közönséget a könnyéig meghatotta. Ugyanezt énekeltek a templomban is, mikor a menet bevonult, hol a püspök ismét megincensálta szent István koponyáját. Ezután következett dr. Csizsárik János kassai theologiai tanár remek szentbeszéde.

A szónok költői szépségekben gazdag beszédében a hazaszeretnek a keresztény hitből való megerősödését bizonyította.

A hazának igaz, megbízható, tevékeny szerete Krisztus szent hitéből, e szent hit közvetítette kegyelemből kap életet, merit kitartást és erőt. Jézus hitéből, Jézus kegyelméből fakadnak azok az erények, a melyek együttvéve az igazi hazaszeretnek képét, fogalmát alkotják. Jézus hitéből, Jézus kegyelméből fakad az alattvalónak igaz engedelmesége, a hatalmasoknak bölcs mérséklése. Jézus hitéből fakad a haza fiainak a közjóra irányított kitartó működése, a szenvedésekben, a megpróbáltatásokban való rendületlen kitartás. Krisztus hitéből, Krisztus kegyelméből fakad végül az emberi erőt meghaladó magasztos késztség, hogy mindenről le tud mondani, mely áldozni ad a haza javáért.

A haza fiainak tevékenysége csak úgy válik közhasznúvá, csak akkor nem jut az oldott kéve gyászos sorsára, csak akkor áll a hazának nevezett nagy köznek szolgálatában, ha erős biztos kéz urálja a haza fiainak akaratát, ha ez az erős kéz egy bölcs kormányzatnak gyűjtő lencsében foglalja össze a nemzeti tevékenységet gyullasztó nemzeti akarattá. De ez az akarat csak ideig-óráig enged a hatalom kényserének, csak olykor hajol meg a nyers erőszaknak parancsára előtt; — állandóan, készséggel csak úgy áll majd a kormányzó hatalom rendelkezésére, csak úgy engedelmeskedik „nemcsak a büntetésért, hanem a lelkiismeretért is”, ha magától az akaratnak teremőtől tudja, hogy szükséges, miszerint „minden lélek engedelmeskedjék a felsőbb hatalmasságoknak”, ha tudja, hogy az engedelmesség társadalmi kötelesség, mely alól az Égiek társadalmában az Isten egy szülött fia sem vonta ki magát, „engedelmes lévén mind halálig.”

minden szenvedésen átmentem ünneplését láttára.

— De hát mit tegyek, hogy higgyen s bizzon bennem? Tudja, hogy akaratának föltétlenül alávetem magam.

— Lásza, édes kis Tilda, maga úgy is csak az én kis feleségem lesz, ha az ügyvédi vizsgát letettem. Mondjon le hódításairól s tegye meg az én kedvemért, hogy ne menjen többé bába vagy estélyekre, a hol magát úgy körülveszik az udvarló fiatal emberek. Látja, milyen szerencsétlen természetű, milyen örülden féltékeny vagyok.

Szegény szép kis Tilda! Mikor végighallgatta az én kérésemet, nem is gondolkozott a hozandó áldozat hangysága felett. Azzal az ő szokott alázatos hangján rögtön azt felelte:

— Ha maga kívánja, Kálmán, nem megyek.

Engem végtelenül meghatott ez az engedelmeség. Fölkelttem s odamentem a kis Tildához. Székelfürtös fejét két kezem közé fogtam s megcsókoltam a homlokát.

— Ezzel a csókkal eljegyzem magat, én aranyos kis Tildám, jegyessen!

Miért is oly korlátolt elméjű az ember, hogy nem ismeri fel a bekövetkező szerencsétlenségek alapját s néha valóságos örömmámorban uszik, mikor inkább sirnia kellene.

Miért nem tudtuk mi is akkor, hogy azzal a csókkal mit pecsételtünk meg?

Tilda boldog volt, hogy ezt az engem megnyugtató áldozatot hozhatta szerelmének; én boldog, mert láttam irántam való végtelen szerelmét.

Nagy hiba, hogy a nők, az előttük álló számtalan példa dacára sem ismerik a férfiszívet.

Majd kemény szavakkal ostromolta a szeretetlenséget a beszédét így fejezte be:

Nem válnék még hitűnkől, szt István hitétől megvöljük ezt a szent hitet egy is, mint az örök boldogságnak várományosai, de úgy is, mint hazánknak szeretői, hű gyermekei. Hisz védeni, oltalmazni azt a szent hitet, mely a hazának önfeláldozó szeretetét, üdvöt, boldogságot biztosít: hazafias kötelesség. De mi nem feledjük, hogy ebben a védő küzdelemben „nem az akaró a győzelem, hanem a könyörülő Istené”, és hogy ez a könyörülő Isten alázatos kéréshez füzte segítő malasztjának és a dicső győzelemnek ígérte. És ezért mindenkor, de különösen a mai napon szent fohással forduljunk hozzá hatalmas, kegyelmes Istenünk! És — mert megengeded, mert megparancsoltad, hogy szenteidben magasztaljunk, oh Mindenható! — hozzá fordulunk nemzetünk nagy szentje, dicső király, szent István! Hozzá fordulunk, mert habár az örökkévalóság próbája választ el bennünket, az örök szeretet honában, Istennek, hazánknak szerete tesz közbenjárónkká, avat pártfogónkká. Oh vedd hát oltalmadba hitünknek drága kincsét és vele ezt a szép hazát! Könyörödj a legelső magyar emberért apostoli jogaid. — szent köteleid méltó örököseiről, főléséges urunkért, királyunkért, és midőn az Égekből kegyesen tekintesz reá, rebegd el a Mindenhatónak trónja előtt, a mit a királyok királyának helytartója kért Urától, a mikor birodalmunk szent koronájával díszítette homlokodat, mondó: „(Országodat neked, téged pedig országodnak tartson épségben a mindenható Isten!” Könyörödj azokról a férfiakért, a kik apostoli fedelmők kitüntető bizalmából intézik népe ügyeit, hogy a te szellemében, Krisztus szellemében kormányozzák a magyar hazát! Könyörödj felséges királyunk minden rendű és rangu alattvalójaért könyörödj a hű magyar népért, hogy Krisztus hitében, Krisztus szeretében egyesülve munkálja hazája javát, hogy hozzánk térve, hogy az égekből letekintve népedre, láthassad népednek Krisztus hitéből fakadt boldogságát, hogy szent örömmel rebeghesse el mindenkoron: „Meggyökereztem e tiszteltemlő nép között és én Istenem részében, mely az ő öröksége.”

A szent beszéd után a püspök az összes városbeli papság segédlete mellett misét mondott, mely alatt a székesegyházi chórus *Kneifel* Ferencz karnagy vezetése mellett a következő

Hány szerencsétlen házasetel nyerne más befolyást, ha a nők a férfiak érzelmvilágának teljes ismeretével lépnek át a házasetel küszöbét.

Mert olyanok vagyunk mi férfiak mindannyian; azt kívánjuk, hogy engedelmes, szerető nőt kapjunk feleségül, olyant, a kinek hűségében föltétlen megbízhatunk. És mégis, hogy egy leány férjhezmenetele alkalmával tökéletesen meghódol férjének s minden tetteben hozzáférhetlenségét igazolja: maga tette le szerencsétlen családi életének alapkövét, mert elvesztette, mint nő, férje előtt legnagyobb értékét, az érdekes ingerét. S az a férfi úgy fog tenni, mint a művész, ki megelégedetten élvezi egy ideig befejezett művét, de a benne levő öserőnek engedve, rövid idő múlva más mű megvalósításán fog fáradozni.

Nem volt még a világnak olyan hadvezére, a ki az első győzelem után egy más győzelemre ne vágyott volna. Minden, sőt maga az élet is elvesztésen ingerét, ha nem volna benne küzdelem.

A küzdelem életszükségelete a férfinak s elveszti érdekét a nő is, a kinek szerelmét nem kell megvédeni.

Csak az a nő számíthat férje hűségére, a ki a féltést ébren tudja benne tartani; mert az a férfi, a ki nem félti nejét, már megalja.

Mi sem ismertük az emberi természetnek ezt a csodálatos jellemvonását s a kis Tilda azzal az áldozattal, melyet az én féltékenységgemnek hozott, egy rövid időre nagyon boldoggá tett.

Kívánságomra a házhoz járó fiatal emberek látogatásait is visszautasította s az egy Barnukát kivéve, mind elmaradozott.

Ezzel sem elégedtem meg.

zöket adta elő: *Zsaskovsky E.*-től *Bdur* nagy mise. Ennek magánrészeit *Rostagni Flógel Carola* urhölgy; *Hauptmann Anna*, *Vogel Alajos* kántor és *Kneifel Ferencz* énekeltek.

Betétek voltak: Gradualéra „A hol vagy magyarok tündöklő csillaga” régi magyar ének vegyes karra írva *Bogisich Mihály* czimz. püspöktől, offertoriumkor pedig „Ave virgő gloriosa” *Stoll Péter*től, énekelte zenekar kíséret mellett *Rostagni Fl. Carola*, a hegedű magánrészt *Hermann Ede* játszotta.

A tanítók ünnepe.

— Az 1868. XXXVIII. tcz. harmincz éves jubileuma. —

A magyarországi tanítók Országos bizottsága és Eötvös-alap Országos egyesülete f. év augusztus 21-én vasárnap *Ercsibe* zárandokolt *Br. Eötvös József* sírjához.

Az ünneplő tanfériak reggel 8 órakor indultak a Budapest-Pécsi vonattal *Ercsibe*, hol a környékbeli tanfériak, a járás főszolgabírája *Poór Gusztáv*, *Ercsi* község előjárósága, a polgári-kör tagjai és az uradalom vezetősége várta őket.

A vonat fél 10 órakor érkezett meg, melyen felszázon felül jöttek le a küldöttségi tagok, élükön *Péterffy Sándor*, *Lakits Vendel*, *Somlay József* stb. nevezetes tanfériak.

A vall. és közokt. minisztérium részéről *Kuliseki Dező*, *Dr. Radnay Rezső* és *Józsa Antal* jöttek le. — Fejérmegyei tantszövetlet *Szirbek József* tan. test. elnök, *K. Mayer Gyula* adonyi járáskör és *Peszneker József* váli járáskör elnöke képviselték több tagtársal.

A megérkezett vendégeket *Poór Gusztáv* főszolgabíró melegen üdvözölte, biztosítva őket meleg vendégszeretetükről. Majd *K. Mayer Gyula* szólt az érkező kartársakhoz, mint házi gazda, örömet fejezte, hogy a járás tanítói nevében üdvözölheti az ország jelesebb tanfériait, ugyancsak *Ercsi* község polgárságának és előjáróságának jóakaratairól szólt, kik mindannyian hozzájárultak az ünnepély magasztosságához. Azután a menet az egyesek és az uradalom által rendelkezésre bocsátott fogatokkal az Eötvös József emlékhöz vonult. Az ottani kápolnában *Farkas József* plébános bála áldozatot mutatott be az Urnak. — Majd *K. Mayer Gyula* vezetése mellett az ercsii daloskör a *Hymnusz*t adta elő elég szabotossággal. A meg-

ható ének után *Péterffy Sándor* kir. tanácsos emlékezett meg az 1868. XXXVIII. t.-cz. szerzőjéről és annak nagy szelleméről. „Végrendelet” czimű költeményét *Dobos János* adta elő, a nála szokott lelkesedéssel. Megható volt azonban a szegény gyermekek (gyermek telepések) éneke, kik egyszerű áhitattal zengtek ének fohászt az Ur Istenhez.

A fejérmegyei tantszövetlet elnöke *Szirbek József*, székelyvári tanító lépett ezután a hallgatóság elé, ki hosszabb beszédben sorolta fel *Br. Eötvös József* nagy érdemeit, összehasonlítván életműködését iránymunkáival, mely munkák mind szellemének tükrét képezik. Igen nagy hatást tett *Móra István* saját szerzésű költeményének elszavalásával. A hallgatóságot teljesen lekötötték *Móra* gondolatai, melyek elvezették a hallgatót a visszaemlékezés meszsze hazájába. Az ünnepélyt az ercsii lelkes dalárda zárta be a „Szózat” gyönyörű éneklésével.

Ezután az ünneplő közönség nagyrésze kocsin a községbe ment, hol a kaszinó és polgári kör termibein társas ebédhez ültek. A harmadik fogásnál *Péterffy Sándor* poharát a jó király és királynéra emelte. *Lakits Vendel* a minisztert és annak küldötteit köszöntötte, *Szirbek József* elnök *Péterffy Sándort*, *Szűke István* pedig a főszolgabíró *Poór Gusztávot*, a község előjáróságát és *Gutman Lajos* jószágigazgatót köszöntötte fel. *Köcsi Mayer Gyula* a tanítók Országos bizottsága s az Eötvös-alap bizottságának ott megjelent tagjait különösen *Lakits Vendel* elnököt és *Hajós Mihály* jegyzőt éltette. *Peress Sándor* ovóképzői igazgató Fejérmegyei tanítótestületet, különösen *Szirbek József* és *K. Mayer Gyula* elnököket éltette, az utóbbit azzal, hogy az ünnepély sikerét neki köszönhetjük, szóval még számos toaszt, mindannyi a jó kedély fenntartását nagyban növelte. Délután az ünneplő közönség megnézte a budapesti szegény gyermekek üdülő telepét, mely a róm. kath. iskolában van berendezve. Végre pedig a budapesti kirándulók nagy része gróf *Wimpfen* angol kertjét nézte meg, azután a legjobb emlékekkel távozva d. u. 6 és fél órai vonattal tértek vissza Budapestre. Az ünnepély sikerét nagyrészen *Ercsi* község polgárainak lehet köszönni, kik teljes lélekkel ünnepelték meg az 1868. 38. t.-czikket.

UJDONSÁGOK.

— Papi lelkigyakorlatok. Az egyházmegyei papság lelkigyakorlati tegnap kezdődtek *P. Tomcsányi Jézustársasági* atya vezetése alatt a szeminariumi templomban.

— A főkapitány nevenapja. *Ielé István* főkapitány e hó 20-án tartotta névünnepe, mely alkalmával a rendőrség nevében *Polczér Péter* alkapitány üdvözölte. — A városi és a vasuti tűzoltóság tisztikara is tisztelgett a főkapitánynál *Simon Sándor* h. alparancsnok vezetése alatt.

— Szabatüz a színházban. Tegnap éjjel 2 és 3 óra között a városi színházról tüzet jeleztek, de mire a gyorsan kivonult tüzoltók odaértek, már el is múlt a veszedelem. A második emeleten levő cselédszobában, hol a tűz kiütött három leány a tüd, de szerencsére egyiknek sem lett komolyabb baja az ijedségen kívül. *Niglás Teréz* kávéleány újfélkor ment föl lefeküdni s a gyertyát valószínűleg égve hagyta a mitől aztán a fogaon lógó ruhanemű tüzet fogott. *Simon Erzsé* takarítónő a földön aludt egy szalmazsákon s ő vette észre először a tüzet. Rögön lármát csapott, mire a földszinti kávéházban időző katonák a kávéssal s a tüzlegénynevel főlstettek és eloltották az égő ruhákat.

— Nagy tűzvész pusztított e hó 20-án a moóri járáshoz tartozó *Kuti* községben. A község mindössze egy utcából áll s a nyugati sor felső végén a harmadik ház gyulladt ki délután 2 óra tájban, a hol a gyermekek állítólag a pajta mellett kukoricázást sütöttek. Szárazság lévén a tűz gyorsan terjedt tova s a moóri ut mellett lévő nagyvendéglőig az egész ház sor leégett és csakis a vendéglő eszerépfődele volt képes a tűz tovább terjedését meggakadályozni. Az oltáshoz elegendő víz sem volt a faluban, de a kutii német lakosság különben sem szokta megerőltetni magát az oltásban, s ép eme megfoghatatlan gyávaságból magyarázható, hogy a községet az utóbbi időben már háromszor érte hasonló veszedelem. — *Madarász János* várpalotai sütőmester a szerencsétlenség első hírére másnap délelőtt egy kocsit kényerrel küldött ki a károsultak közt leendő kiosztás végett.

— Vásárok a vidéken. A kereskedelmi miniszter *Kálóz* községben szeptember 26-ára eső országos vásárnak szeptember 19-én leendő

Azt az engedelmességem, melylyel irántam viseltetted, arra használtam fel, hogy egész valóját átalakítsam. És mikor így kritika tárgyává tettem, hetek s hónapok mulva szétfoszott az ideális szeretet is, melylyel iránta viseltettem.

Az örökös hibakeresés közben, ugy találtam, nem olyan tökéletes a kis Tilda, mint a milyennek én hittem. Ezek a tapasztalatok idővel bizonyos elégedetlen hangulata mentek át s olyan modorban érintkeztem később vele, mint egy zsörtölő nevelő. Kifogásoltam modorát s öltözködését; bírálgtam kifejezéseit: szóval elégedetlen voltam vele.

És mikor az én utasításaimat követte csinált modorában rendkívül szegletes volt s egyszerű ruháiban valami unalmas egyhangúság vette körül.

Mindezekhez hozzájárult, hogy a gyakori látogatásokat is meguntam. A mi nem is volt csoda. Mindig csak *Tildával* s édes anyjával töltöttem délutánjaimat. Sefcsik rendszeren el volt foglalva s csak a fiatal *Barunka* jött el néha. Ezeket az egyhangu délutánokat mikor meguntam, kezdtem egy vagy m's kifogások révén elmaradozni s ha *Tilda* e miatt panaszkodott, ingerült lettem. Tulkövetelőnek tartottam.

Milyen lesz később — gondoltam — milyen lesz majd mind feleség?

Egy unalmas délutánról hazatértemben egyszer aztán felmerült bennem a kétkezés, ha vajjon a kis *Tildát* szeretem-e még?

Ugy találtam, hogy ezt a mostani *Tildát* nem szeretem!

Elismertem, hogy az én kivánságom alapján változott meg s nem is ő benne találtam én a hibát, hanem önmagamban. Meg voltam

győződve, hogy ismeretségünk alatt gondolatvilágomban valami nagy változás történt s ez okozta érzelmem elhidegülését.

Kellemetlenül lepett meg ez a fölfedezés, mert elég tisztességes gondolkodásom volt arra, hogy belássam a viszony felbontásának lehetetlenségét.

Késő. — gondoltam magamban. S engedtem a tisztességes gondolkodás pressziójának és jártam tovább is *Tildákhoz*.

Nagyon szomorú napok voltak ezek. Az a tudat, hogy kötelességem szeretni *Tildát*, a vonzalomnak utolsó csiráját is előlte lassankint bennem. Egy végzetes tévedés áldozatának tartottam magam s ellenszenves lett az a kötelék, mely *Tildát* hozzám fűzte.

Ez időben az ügyvédi vizsgára is készültem. Ha tehettem volna, elhalasztottam volna még, mert hiszen a vizsga letévése után házassági ígéretem beváltására került a sor. De a *Tilda* nap-nap után számítgatta, hogy hány nap választ még el a vizsgától. Kiszámította azt is, mennyi időt vesz igénybe a kihirdetés s mikor lehet ő az én feleségem.

Ez a gyermekes türelmetlenség végkép elkeserített, mint minden, a mi bekövetkező házasságunkat eszembe juttatta.

Kétásgbeesett tanakodások között töltöttem napjaimat.

A bennem levő tisztességes szándékok filozófikus érvekkel akartam megütneni.

Ugy találtam, túlromantikus az a véleményem, hogy ennek a házasságnak létre kell jönni.

Igaz, *Tilda* annyira szeretett, hogy reá a szakítás végzetes következményekkel járhatott. Ott volt azonban az ellenérv: Hát én nem

leszek-e boldogtalan, ha elveszem feleségül? Nem dobo-m e oda egy szerencsétlen tévedésnek áldozatul egész életemet? Követ-e leti-e valaki, hogy egy másik élő lény boldogságát a magam boldogsága árán szerezzem meg? Es aztán boldoggá fogja-e tenni azt a másikat az én áldozatom? Hát ha mind a ketten boldogtalan leszünk?

Ezek és ezekhez hasonló kérdések ostromoltak és sokáig szenvedtem, míg végre egyszer csak megállapodásra jutottam.

Azt hittem, megtaláltam a leghelyesebb s egyszersmind a legbecsületesebb utat.

Elhatároztam, hogy a vizsga, letétele után, mielőtt a szülőkkel beszélnék, megmondom *Tildának*, hogy már nem szeretem, de ha ő kívánja, elveszem feleségül.

Istenem, néha milyen kevés is kell ahhoz, hogy lelkiismeretünket elaltassuk!

En is, mikor ez az elhatározás megérlelődött bennem, el tudtam hitetni önmagammal, hogy ez ugy, a mint tervezve van, nagyon tisztességes, becsületes eljárás.

Nem láttam, vagy talán nem akartam látni benne az önzést.

A megoldásnak ez a módja némileg lecsilapított s bizonyos önmegadással néztem a bekövetkező események elé.

Mikor az ügyvédi vizsgát letettem, nagyon megzavarta tervezet az a határtalan öröm, a melylyel *Tilda* az eseményt üdvözölte. Előzőleg ugy határoztam, hogy ez alkalommal mindjárt nyilatkozom, mert éreztem, hogy hallgatnom tovább nem szabad. De nem volt hozzá lelkem. Félttem, hogy *Tildát* újonjód örömeiben borzasztóan sújtaná fölfedezésem.

(Folyt. köv.)

megtartását megengedte. — Fejérvármegye alispánja a Moóron beszúntetett állatvásárok megtartását újból megengedte. A legközelebbi állatvásár e hó 29-én fog megtartatni.

— **Tanulmányut.** A földművelési miniszterium Almássy Ferenc székfővári osztálytanítót f. évi szeptember hónapban két hétre a keszthelyi gazdasági intézetbe küldte ki a gazdasági ismeretek tanulmányozására.

— **Villámcsapás.** Folyó hó 19-én délután 3 órakor Pázmándon keresztül vonuló vihar alkalmával a villám a templom tornyába ütött s a keresztben alul való részt jelentékenyen megszakgatta. A villám ereje Hegyi Mihály harangozót — ki éppen litániára harangozott — a földre sújtotta. Később eszméletre tért, de nem tudta elgondolni, hogy mi történt vele, csak mikor a villám pusztításáról értesült, tudta meg, hogy mi terítette őt a földre. Más baja szerencsére nem esett.

— **Beiratások az állami főreáliskolába.** A székesfehérvári m. kir. állami főreáliskolánál a javító, pótló és felvételi vizsgálatokat aug. 30. és 31. napjain tartjuk. Azon tanulók, kik bármennyű vizsgálatot tenni óhajtanak, mult tanévi isk. bizonyítványukkal aug. 30-án reggeli 8 órakor az igazgatói irodában jelentkezzenek. A beiratások az 1898—99. tanévre szept. 1. 2. és 3. napjain d. e. 8—12 óráig teljesítjük. A felvétel a második emeleti rajzteremben történik, hol az intézetbe először belépő tanulók kötelesek felmutatni kérésztelő leveleket (születési bizonyítványukat), mult évi iskolai bizonyítványukat és himnóizációs igazolványukat. A kik már az intézetnek tanítványai voltak, azoktól a kérésztelő levelet (születési bizonyítványt) újra nem kívánjuk. A főreáliskola első osztályába oly tanulók léphetnek be, a kik valamely nyilvános elemi iskolában a negyedik osztályt legalább is kielégítő sikerrel végezték. A felvételnél, ha még ez magasabb osztályba történik is, a tanuló atyja, anyja, vagy gyámja kíséretében személyesen tartozik megjelenni. Az igazgató által történt felvétel után a tanuló szülei, vagy gyámjával nyomban az osztályfőnöknél jelentkeznek, s ott beszölgáltatja a szükséges adatokat. — A 24 forintnyi tandíjat az elsőemelti rajzteremben Koroncz Imre r. tanár úrnál lehet fizetni, de lehet négy részletben is (6—6 forintjával) fizetni, legkésőbb okt. 15-ig, decz. 1-ig, márcz. 15-ig és május 1-ig. Szegénysorsu, jó viseletű és kellő ölméletű tanulók a tandíj-fizetés alól felmentést nyerhetnek. E czélből a folyamodványokat szept. 15-én kell nálam beadni. Középszkolai tanárok és néptanítók a folyamodványok mellé szegénységi bizonyítványt csatolni nem tartoznak. — A tanítás az intézetben szept. 5-én reggeli 8 órakor kezdődik. Székesfehérvárott, 1898. aug. 22-én. Dr. Kuthy József, kir. főigazgató.

— **Az utolsó kaland.** Felette kalandos természetű fia volt Szabó Lajos pátkai születésű 18 éves bognárlégény. Pár hónappal ezelőtt a Kölber testvérek budapesti kocsigyárában dolgozott s hogy itt némi pénzcsékért szerzett össze, elhatározta, hogy kimegy Afrikába szerencsét próbálni. Sok viszontagság után el is jutott Egyiptomba, a hol most egy végzetes gikszer alapon elrontotta Lajosnak életének a nagy utazókéhoz hasonló továbbhaladását. () ugyanis megselekedte azt, a mit előtte pátkai gyerek még soha: t. i. megfürdött a Nilusban, talán éppen azon a helyen, a hol hajdan Mózes gyékénykosarát rejtették a kékvirágu lótoszokat himbáló hullámok. Oly szerencsétlenül esett azonban a merész bognárlégény furdözése, hogy tübbet ki sem jött onnan. Úgy lehet valami éhes krokodilus fölf üstökölte szegényt. Ruháját és munkakönyvét később megtalálták a parton s a kairói osztrák magyar konzul ma átiratban értesítette Fejérvármegye alispánját Szabó Lajos szomorú haláláról.

— **Tüzek.** Bicskén e hó 18-án délelött 11 óra tájban Pötöndi József lakóháza ismeretlen okból kigyulladt s a szomszédságban levő Vegh István és Horváth János házával együtt teljesen leégett. Elpusztult a házakhoz tartozó több melléképület is, azonkívül nagymennyiségű takarmány. A tűz okát kideríteni nem sikerült. — Gárdonyban Boné Kálmán földbirtokos cse-

lédje Csörgő József bosszúból tilgyújtotta gazdájának a mezőn levő mintegy 60 szekérre való trágyáját. A csendőrség elfogta s miután tettét beismerte, átadták a székesfehérvári ügyésznek. — E hó 18-án délután Nagy Imre kereszteti lakos szérűskertjében tűz támadt, mely rövid idő alatt 6 nagyobb kazalt elhamvasztott. Csapán a Nagy Imre kazla volt biztosítva.

— **Drama a közfürdőben.** Berger Béla a Steininger contra Wéberman ügyből előnyösen ismert rövidárus segéd e hó 19-én délután végre elhatározta, hogy megfürdik, azért felkereste a felsővárosi közfürdőt. A vállalkozó szellemű ifju meglehetősen fogékony lévén a női bájok iránt, nem átalotta megselekedni azt az állítólag Abbáziában szokásos manővert, hogy áttekintsen a női szakaszba. E czélből aztán fölemelte az elválasztó deszkarekesztéket s az így rögtönzött kényelmes nyíláson guszaltá a szemrevaló fürdő-toilettokat. Tremkó József bábos, a ki szintén ott fürdött, keményen lefordta a kíváncsi Bergert, de ez éppen nem volt hajlandó a sértéseket zsebre rakni, már csak azért sem, mert fogyatékos kosztimje teljesen nélkülözötte a zsebet. Indignálódva utasította vissza a reaszört különféle díszjelzőket s éppen a látottakról készült festői képet adni, midőn odalépett Marschal Nándor hentes és oly titulusokkal illette, melyek mellett a Tremkói teljesen elhaloványodtak, sőt Berger kérdésére kereken kielentette, hogy akár irásban is kiadja a mondottakat. Az ifju, ki ekkor már a kabinok előtt állt, még emlékezett hogy szölt valamit, de egyebre aztán már nem emlékezett, mert Marschal tenyere oly súlyos érintkezésbe jött az ő ábrázatával, hogy az egész közfürdő forogni kezdett körülte. Tovább már igazán nem tűrhette a sérelmeket, kapta magát és elszántan megrohanta a tulajdon kabinját, hogy lehető gyorsan — felöltözködjék. Másnap pedig panaszt emelt a járásbírósnágnál, úgy Tremkó mint Marschal ellen s valószerű, hogy azokat ott elmarasztalják, azonban Berger is remélhetőleg fog ez esetből annyi tanúságot meríteni, hogy jövőben kíváncsiságát bölcseken mérsékelni fogja.

— **Állatjárványok a megyében.** A földművelésiügyi miniszterium legutóbb kiadott jelentése szerint Fejérvármegyében a következő állatjárványok vannak: *Vesztség:* Füle 1 udvar. — *Rühkór:* Sárkeresztur 1 udvar. — *Sertisorbáncz:* Csurgó 7 udvar. — *Sertisorbáncz:* Aoa 8 pusztá, Alap 4 u., Alcsuth 13 u., Baracska 26 udvar, Bicske 6 u., Csákvár 2 u., Czece 3 u., Csóór 67 u., Erosi 1 u., Felcsuth 14 u., Füle 1 udvar, Gárdony 1 u., Herzegfalva 6 u., Igar 7 u., Kálóz 3 pusztá, Kis-Keszi 1 u., Kis-Perkáta 2 u., Lovasberény 9 u., Magyar-Almás 8 udvar, Moór 9 u., Nádasd-Ladány 16 u., N.-Loók 1 u., Polgárdi 4 u., Pusztá-Egres 2 u., Pusztá-Zámor 12 u., Rác-Almás 1 u., Ráczkeresztur 1 udvar, Rétszilás 1 u., Sárbogárd 3 u., Sáregres 1 u., Sárkeresztur 5 u., Sárosd 19 u., Sz-Battyán 1 pusztá, Seregélyes 1 u., Sár-Szent-Miklós 1 u., Soponya 1 u., Sóskut 20 u., Szent-Gotha 3 u., Tárnok 10 u., Veleg 1 u., Zámoly 21 udvar. Összesen 41 község. — Amint a jelentésből látható a sertésvész még mindig rendkívül nagy mértékben pusztít a vármegyében s kívánatos lenne, ha a vármegye erélyesebben lépne fel, mert ez óriás arányú ragályozások csakis az övintézkedések hanyag teljesítésének tudhatók be.

— **Tolvaj bányász.** Sedvi János felső gallai lakostól e hó 17-én délután a nyitott szobából 40 forint készpénzt, egy ébresztő órát s egyéb könnyen elemelhető apróbb tárgyat elloptak. A károsult a lopással Instuk Ferenc steierlakai illetőségű bányamunkást gyanúsította, kit a csendőrség még az nap el is fogott. A bányász beismerte a lopást, de a pénz elvételét tagadta. Letartóztatott és átadatott a járásbírósnágnál.

— **Korcsmai verekedés.** E hó 17-én Fleischman n Jakab váli vendéglős udvarán Tokodi István és Mislai Ignác odaváló lakosok összevesztek és egymást ütlegelni kezdték. A két

Viktóri testvér szét akarta választani a dula-kodókat, de Tóthi János többször büntetett verekedő, a ki már kíváncsian várta a haroz kimenetelét, rossz szemmel nézte a beavatkozást, azért rávetette magát a békéltetőkre s mindentől alapon meggyomroztta. Küljelentetett k váli járásbírósnágnál.

— **A képes levelezőlapokra** vonatkozólag a ker. min. a következő rendeletet adta ki: Utóbbi időben közkedveltségnek örvendnek a magánváltalattal előállított képes levelezőlapok. Ezen levelezőlapok szállítása postai szempontból kifogás alá nem esnek, ha az illető nyomdák nem vetétek volna fel azt a szokást, hogy azokat címlapjaikon „Levelezőlap“ feliraton kívül még „Magy. kir. posta“ felirattal, sőt néha a magyar czimer lenyomatával is ellátják, ami a levelezőlapoknak azt a jellegét adja, mintha azokat a m. kir. posta bocsátotta volna forgalomba. Eltekintve attól, hogy a jelzett képes levelezőlapok élczes és gyakran a jobb illesztést sértő rajzaikkal, ha azok a hivatalos kiadmányainak tekintetnek a posta intézetét mint állami intézményt nem méltó színben tüntethetnék fel, a posta ép úgy, mint bármily kereskedő nem engedheti meg, hogy az ő czégerét a „m. kir. posta“ feliratot idegenek használják; a magyar czimer használata pedig éppen törvénybe is ütközik. A most szélteben használt képes levelezőlapok magánipari termékek, s mint ilyenek a fennálló postai szabályok értelmében „Levelezőlap“ feliraton kívül egyéb felírat, tehát sem „magy. kir. posta“ jelzést, sem a magyar czimer lenyomatát nem viselhetik, mert ellenkező esetben a levelezőlapokra érvényes díjkezdményben nem részesülnek, s a nemzetközi postaegezmény értelmében szabályellenes kiállításuk miatt zárt leveleknek tekintetnek s mint ilyenek díjaztatnak. Ez nem különleges magyar szabály, hanem a nemzetközi postaszereződés pontozata, mely a külföldön is érvényben van. Felhívom tehát figyelmét azon nyomdáknak, a melyek ily képes levelezőlapok előállításával foglalkoznak, hogy levelezőlapjaikat „magyar kir. posta“ vagy más felírat, czimer stb. mellőzésével tisztán a szükséges „Levelezőlap“ felirattal nyomassák. Nehogy azonban a már forgalomba bocsátott ily levelezőlapok ezen szabály által használhatlanokká váljanak, azok kik magán ipar által előállított levelezőlapokat használnak a címlapról a „Levelezőlap“ feliraton kívül minden más felírat vagy czimert erős tollvonással, vagy más alkalmas módon távolítsanak el s tegyenek olvashatatlanná. Megjegyzem ebből az alkalmából, hogy a magyar korona területén postára adott levelezőlapoknak magyar nyelven „Levelezőlap“ felíratot kell viselniük a „Correspondenzkarte“ vagy más nyelvű hasonló feliratok nincsenek megengedve, Horvát Szlavonországban mindazonáltal a „Levelezőlap“ felírást mellett ott legyen e szó horvát fordításban is. Megjegyzendő az is, hogy illem vagy becsületsértő, avagy büntetendő cselekményt involváló képet, ábrát vagy közleményt tartalmazó levelezőlapot a posta egyáltalán nem szállít. Ezek figyelembe vétele mellett a képes levelezőlapok terjesztése a magyar posta részéről semmiféle akadályba nem ütközik.

— **Éretlen csiny.** A mult vasárnap éjjel 1 óra tájban a székesfehérvári jeunese doré két jeles tagja tért be egy teljesen folszerszámozott ló társaságában a nádor-utcai Pongrácz-féle kávéházba. A kávéház közönsége vegyes érzelmekek fogadta a teljesen egymáshoz illő triumvirátust, mely ott nyomban egy kised hangversenyt rögtönzött. A két gigerli rühögött, a ló nyertett, azután pedig békés egyetértésben távoztak, bravuroz fellépésük színhelyéről. A sikerült intermezzo epilogusa a rendőrség előtt fog lejátszódni.

— **Orvvadászat.** A Polgárdi községhez tartozó Szárhegyen e hó 19-én este 7 óra tájban a csendőrök éppen azon perczen fületék le Gróf Imre hegybíró és Fazekas István hegemestert, midőn azok egy gyanutlanul enyegő nyulpárt szándékoztak lesből lepuflantani. Az

I R O D A L O M.

Ardeemes előljárókat nyomban megfosztották az adás-karabélyaiktól és nyugodtan ballagtak hazafelé, midőn utközben össetalálkoztak két hasonló járatban levő polgárdii atyafiával, névszerint Tóth Péterrel és Keresztes Istvánnal. Keresztes márkában már egy jogosulatlanul kivégzett nyul szorongott, melyet a fegyverekkel együtt szintén elkoboztak, a négy sportférfit pedig följelentették a szolgabíróságnál.

— **Elfogott tolvaj.** Schnabl Antal moóri illetőségű két év óta körözött notórius tolvajt, kinek lelkiismeretét számtalan lopás és sikkasztás terheli, a cseszneki csendőrség hosszas hajszá után e hó 16-án éjjel elfogta.

— **Vasvilla.** Jenő községben e hó 17-én délelőt Bóna József rítul összeszólalkozott a vele egy udvarban lakó Varga Ferenczcel. Bóna éppen a favágáshoz készülődött s a keze ügyében levő fejszével támadt Vargára, a ki hirtelenben egy vasvillát ragadott föl s mielőtt megakadályozhatta volna, oly erővel döfte ellenfele karjába, hogy azt rögtön elborította a vér. A véréngző lakótársat följelentették a székesfehérvári kir. ügyészségnél.

— **Vásári csendélet.** Apróbb lopások zsebmetszések nélkül egy valamirevaló vásár sem eshetik. Volt most is elég. Nevezetesen a cigányok gondoskodtak arról, hogy a programminél változatosabb legyen. A vásár éjjelén a rendőri őrzéret négy szuronyos csendőrrel felkereste a vásártérnen szunyonyadozó cigányokat, mivel erős volt a gyanu, hogy a m. almasi lököttök is köztük vannak. A férfakat megkötozve vitték a rendőrségre, az asszonyneppel együtt, míg kettőnek sikerült gyors tempóban elmenekülni. Keresztesről is behoztak egy cigányt, a ki az ottani jegyzőnél három löjár-latot akart átíratni. A jegyző átlátta a szítán, azért ott fogta a passzusokat, a cigányt pedig délutánra rendelte magához, a mikor aztán az esetéről értesített csendőrök szerencsésen elespíték. Különbösen a fehérbőrű zsebmetszők is jól dolgoztak. Streit Jakob uhánus őrmestertől egy 30 frittal terhelt tárczát loptak el. Özv. Dekner Lipótné zsebe, mialatt a ligetsori kútból vizet húzott 26 frittal lett könnyebb. Kopácsi Jenőné duna-ádonyi lakostól, míg a Bárány vendéglővel szemben levő bazárban vásárolni akart 50 forintot elloptak. Mátyás János öreg-utcai lakost pedig éppen akkor fogta el egy rendőr, midőn egy csomó lopott faszerszámmal a berényi uton szőlőhegyi lakására igyekezett. Az összefogdosott gyanus alakok közül egyet, Kaldarás Lászlónét, kit sikerült tetten érni átkisértek a járásbírósághoz, a többiek pedig illetőségi helyeikre tolonczoltattak.

— **Rendőri hírek.** Szalánczy Rezsőt, a ki 14 éves kora daczára kiválóan értelmes fiu, Uj-Pesten lakó édesanyja állítólag azon megbízással küldte a most Balatonfüreden időzőzött herczegprimáshoz, hogy néhai atyjának egy némi okmányait tőle visszakerje. Fejérváron azonban egy kis kalandba keveredett a fiu. Valami szédelőg néhány pár talmi arany függőt bizott reá, hogy azokat elárulassa. Az „üzlet” sikerült s már csupán egy pár volt nála a gyanus ékszeresből, midőn egy rendőr letartóztatta. Az intelligens föllépésű fiut a rendőrség 4 napi elzárásra ítélte. — Kovács István Szécheny-utca 86. sz. alatti lakos kocsisa, a jádsi születésű Moiser Pál tegnap éjjel álkulessal kinyitotta gazdája szekrényét s onnan cseléd-könyvét kiemelve, bucsuzás nélkül eltávozott. Mivel Kovácsnak az eltűnt ifjuval még némi leszámolni való maradtak fōnn, jelentést tett a rendőrségnél. — Mőder György, Horváth István moóri lakosok és Németh István pátkai lakos a vásár alkalmával a czedulalahz előtt birokversenyt rendeztek, a miért aztán fejünkint 5 ftt pénzbírságra és 2—2 napi elzárásra ítéltettek. — Hasonló vétségért Szász János és a vele vadházasságban élő özv. Hirsch Nándorné késdobálókat a rendőrség 4—4 napi elzárásra és 5—5 ftt pénzbüntetésre ítélte.

— **Jó házból való fiuk tanulól felvétetnek.** Szammer Imre könyvnyomdájában.

— **Egy csinos ház vegyeskereskedéssel együtt jutányos áron eladó.** Értekezhetni a szerkesztőségben.

Páduai Szent Antal Lapja vallás-erkölcsi, társadalmi oktató folyóirat. Végelgyengült hitben a mi társadalmunk. Eltétó lehetékként jár rajta végig „Szent Antal kenyérék” nek eszméje, mely ujra költi a szívben a már-már kivésző szeretetet, hogy a társasági nyomor enyhítésére siessen. Nyolcz év óta csaknem az egész világon érzik a hívők Szent Antal segítő erejét: a mióta megértették az ő intó szavát; kenyeret a szegényeknek. Ezer áldás fakad azóta nyomában. Ezt az áldást akarjuk mi magyar hazánk katolikus népével közölni, midőn lapot adunk kezébe „Páduai Szent Antal Lapját.” Kettős czél vezet bennünket a lap kiadására. Az első: Sz. Antal tiszteletét terjeszteni, általánosítani és a „Szegények kenyérét” minden házba beszerezni. A második: Vallásirodalmunkat gazdagítva olyan lapot szerkeszteni, mely olvasóink lelki épülésére szolgál, őket szórakoztatva oktatni, nekik egy-két kedves órát szerezni egyaránt képes legyen. Ezért először: Élénk figyelemmel kísérve a kath. hitélet minden mozzanatát, legfőbb gondot és tevékenységet fogunk fordítani Sz. Antal ügyeire. Erintkezésbe kívánunk lépni mindazon hitközségek, egyletek- és körökkel, hol a Szent Antal tiszteletéből kifolyó „szegények kenyérére” pörsölyt tartanak és közölni fogjuk Szt. Antal segítségét, hogy a jó példa és a nyilvános hálálkodás ott is érvényt szerezzen hitünk legmagasabb alaptörvényeinek: az égiekbe vetett bizalomnak és a szükségben levők gyámolításának, a hol e téren még semmi sem történt. Továbbá másodsor: Felfogjuk üelni lapunknak az egyházat, vallást és a polgári társadalmat érdeklő ügyeket. Gondoskodni óhajunk olvasóink mindennemű szellemi szükségleteiről, azt akarjuk: legyen lapunk a magyar nép családjában a legkedvesebb házi barát és tanácsadó. „Páduai Szent Antal Lapja” folyó évi október havában fog először megjelenni és azután minden hónap elején egy ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 80 kr. Megrendelhető: Budapesten, IV. kerület, Szent-Ferencziek zárdájában, Mészáros Kálmán atyánál. — Keresztes Katholikus Hívek! Sora-kozzatok Páduai Szent Antal zászlója köré. Mi hisszük, hogy a közönség pártolásával fenti nagy céljainkat el fogjuk érni. A hitélet fellendülése és a szegénység enyhítése csak áldást, boldogságot, békét hozhat a mi szép hazánkra. Nekünk az a béke és boldogság lesz legszebb munkadíjunk. — Budapesten, 1898. Nagyboldogasszony napján. Mészáros Kálmán, Szent-Ferenczy-rendi áldozár, Budaý Aladár, a Bpesti Kath. Népkör titkára, szerkesztők és kiadók.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Országos központi hitelszövetkezet megalakulása.

Az a csendes, de eredményes működés, a melyet a kötelékbe tartozó Károlyi-féle hitelszövetkezet évek hosszú során át kifejtettek, nyilvánvalóvá tette, hogy a szövetkezetek üdvös működése Magyarországon is érvényesíthető és hogy hazánkban is meg van a kisebb eszisten-ziaik között az az egészséges alap, amelyre a gazdasági válság nyomasztó viszonyai nyhítésére az önszegély működését alapítani lehet. A kötelékbe tartozó szövetkezetek eredményes működése irányította a gazdaközönségnek figyelmét leginkább arra, hogy a szövetkezetek minél nagyobb mértékű felkarolásával és elterjesztésével igyekezzék segíteni a kisebb birtokosok hitelügyein. Ennek a figyelemnek és felkarolásnak a hatása naponkint jelentkezett, a sajtóban, a társadalmi szervezetekben, különösen a gazdasági egyesületekben mint hangsúlyos követelvényt, az, hogy a hitelszövetkezetek működésének kiterjesztése czéljából az állam a maga részéről a szükséges eszközök megteremtésével a társadalomnak segítségére legyen. Ez az állami segítség, ha sok idő múltán is, de végül a törvényhozás által biztosított, a midőn a folyó év tavaszán az 1898.

évi „a gazdasági és ipari szövetkezetekről” szóló XXIII. T. czíkket a kormány a képviselőháznak benyújtotta és azt a törvényhozás minden tényezője magáévé téve, a folyó év július hó végén érvénybe lépett.

Bizonyos az, hogy ezen említett törvény-czikk abból a szempontból, hogy a társadalom faktorainak közreműködése sok tekintetben körülátóva van áltál, hogy az állami beavatkozás nagy mértékben kiterjesztett, a mezőgazdasági körökben jogos aggodalmakat keltett. Azonban tekintetbe véve azt a körülményt, hogy az állam az ezen törvény alapján alakuló hitelszövetkezeteknek nemcsak különböző kedvezményt adott, hanem mindjárt kezdetben jelentékeny alaptőkét is biztosított, a szövetkezetek életbeletpítését azonnal lehetővé tette. És így bár e szövetkezetek működése tulajdos mértékben függővé van téve az állami hatalom beavatkozásától, és az új törvény által életre keltett hitelszövetkezetek önszegélyi és társadalmi jellege meglehetősen elhomályosult, a szövetkezetek keletkezésének könnyű lehetősége, ezek ellenőrzésének hatályossága, működésének irányítása és biztos vezetése oly előnyök, amelyeket az említett hátrányokkal szemben a magunk részéről nagyobbaknak tartunk.

Köztudomásu, hogy a törvény a községi hitelszövetkezetek összefoglalására, ellenőrzésére, működésük irányítására és hitelügyeinek kielégítésére egy szövetkezeti országos központ alakítását rendeli el, amelynek tagjai, mint alapítók mindazok lehetnek, akik a törvényben előírt 1000 korona alapítványi üzletrészt jegyeznek. Maga az állam a törvény erejéből kifolyólag a központi hitelszövetkezet részére egy millió korona üzletrészt adományoz, ezzel biztosítván egyrészt a központi hitelszövetkezet azonnali megalakulását, másrészt a jogot arra, hogy az állami hatalom ezen szövetkezeti központ ügyeinek vezetésére döntő befolyást nyerjen. De éppen azért, hogy az állam befolyása csak a legszűkebb mértékre korlátoztassék, másrészt, hogy a központi hitelszövetkezet már megalakulaskor minél nagyobb alapítványi tőkével rendelkezék, kívánatos, hogy a szövetkezeti ügy iránt érdeklődők minél nagyobb számban jegyezzenek alapítványi üzletrészeket, hogy így a társadalom körei is minél nagyobb mértékben vegyenek részt a hitelszövetkezetek működésének irányításában.

Ebből az okból bocsájtotta ki a pénzügyminiszter az alapítványi üzletrészek jegyzésére vonatkozó felhívását s ebből a czélből kérte fel a pénzügyminiszter a gazdasági egyesületeket is külön arra, hogy a maguk hatáskörében a szükséges intézkedéseket tegyék meg arra nézve, hogy a gazdasági társadalom maga is minél nagyobb részt vegyen az alapítási üzletrészek jegyzésében.

A pénzügyminiszternek leirata, amelyet az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez évégből intézett, nagyon helyesen fektet súlyt arra, hogy a társadalom tényezői minél nagyobb mértékben vegyenek részt a központi hitelszövetkezet megalapításában és ezáltal működése irányításában, mert csak ez által lehetséges a törvény intenczióit kellőképpen megvalósítani. Mert hiszen ha a szövetkezeti ügy fejlődését figyelemmel kísérjük, azokban az államokban, ahol ez a hasznos intézmény a nép életében mély gyökeret vert, azt látjuk, hogy az eredmények előidésében a társadalomnak minden rétege egyaránt közreműködött. Eppen emiatt a magunk részéről üdvöseknek tartottuk volna, hogy ha a már több mint egy évtized óta működő szövetkezeti kötelékbe tartozó Károlyi-féle szövetkezetek központja, — mint jegyezésedési mag — használtatott volna fel a központi szövetkezet megalakítására, mert ezáltal a törvény intenczióinak és a szövetkezeti ügy helyes fejlődésének megfelelőleg egy csapásra, biztosítva lett volna a központi hitelszövetkezet részére mindazon intellektuális és anyagi társadalmi erő, amelyek a szövetkezetek érdekében hazánkban eddig is a meglevő szövetkezetek központjában tömörültek. Az a körülmény azonban, hogy a társadalmi alapon szervezkedett meglevő hitelszövetkezeti központ a törvény által alakítottatni rendelt központi hitel-

intézet létesítésénél csak annyiból vétetett figyelembe, hogy ezen központ jóakarátára van bízva az, hogy vajjon az új hitelszövetkezeti központi intézetben magának működési tért biztosítani óhajt-e. nem tart vissza bennünket attól, hogy gazdaközönségünk azon részét, mely a szövetkezésben különösen a kis egyénekre nézve, a gazdasági válságból való kibontakozás egyik jelentékeny eszközét látja, a szövetkezeti központ megalapításában való részvételre felszólítsuk.

A gazdatársadalom vezetőinek, a gazdasági egyesületeknek, az egyes gazdáknak minél több alapítványi részletjegy jegyzésével kellene részt venniük az új szövetkezeti központ megalapításában, mert elérkezett már legfőbb ideje annak, hogy a gazdatársadalom tehetősebbjei a kis existenciájú sorsának javítása érdekében megmutassák azt a jóakaratot, amelyet a régebbi patriarkális időkben a földbirtokos osztály a saját érdekében állandóan tanusítani volt kénytelen, de amelyet a változott idők a kötelességek sorából kitörölve, a szociális bajok egyik kútforrásává alakítottak át, elidegenítvén a kisbirtokos és a munkás népet leghivatottabb vezetőitől. A szövetkezeti ügy felkarolása, annak elterjesztése, áldásainak mihamarabb való érvényre jutása leghatályosabb eszköze a szociális bajok megszüntetésének és ezáltal a szociális bajok orvoslásának, mert a szövetkezetek minél szélesebb körű elterjedése fogja létrehozni az intelligens és tehetősebb birtokosok és a szegényebb birtokosok és a munkásosztály között azt a kapcsolatot, amelynek következtében az erősebb a gyengébbet támogatva, a szociális ellentétek elsimulni és az egymásra utalt tényezők egymás javára működni képesítve lesznek. Sz. Z.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

V. Sz.-Battyán. Szívból üdvözöljük s jövőtél örömmel várjuk.

Petrarka. Laura édes hangu dalnokának nevét hogyan meri Ön bitorolni? Hiszen a versírásához semmi tehetség sincs Önben, s ezenkívül magyarul sem tud! Ez pedig már igazán nagy baj. Hogyan lehet ilyen leírni: „Bizakodja az a remény.“ Ez valóságos nyakatekerése a magyar nyelvnek. A mi a dohányhoz (!) irt versének utolsó szakát illeti, az meg már éppen borzasztó! Büntetésül álljon itt e négy sor:

„Áldott legyen az a föld
Amelyben ily növény őlt
Magára ily nemes ruhát, —
A világnak csodáját.“

Az ilyen magyarság nem is „ujj!“ hanem „vajj!“

Jó barát. Ön az olvasó közönség legveszedelmesebb fajtájához tartozik. Ravasz és alattomos. Működésünkről közel száz sor magasztalást irt, kétségtelenül azért, hogy 24 soros versét lapunkba bevegjük. Sőt még nem is a saját versét (elhagyjuk?) hanem egy nagy tehetségű jó barátjának a versét küldte be. Ön, a ki ezekben a sorokban tehetséget lát s jogot érez, hogy bennünket ezekkel a rossz versekkel inzultáljon, bűnösebb a szerény szerzőnél, aki hihetőleg csak önmagának dalol ilyenképpen:

Lassan nő a rózsza
Nem látszik növése,
De azért a bimbó
Kérdezem nem szép-e?
Tehát mért ne legyen
Szép az én versem is
Hogyha versírásral
Szánt már a Nemezis.

Vétkezik, a ki a bimbót kinyilta előtt leszakítja s

mi éppen ezért nyugodtan bevárjuk, míg barátja tehetsége kifejlődik, annál is inkább, mert nem akarjuk, hogy a hasonló rossz versek nemezisként üldözék olvasóinkat.

Kiváncsi. Azt írja, hogy okos ember szeretne lenni, okosabb, mint a többi emberek, és hogy ezt miképpen érhesse el, tőlünk kér rá recipét. Ha mi ezt tudnánk! — Arra vonatkozólag, hogy vajjon az okosságnak (amint ön nevezi) az alapja meg van-e egyenlőképpen minden emberben, — határozott választ nem adhatunk, mert a tudósok véleménye nagyon eltérő. Descartes azt állítja, hogy a gondolkodás alapja minden emberben egyenlően meg van s csak agybeli fejlődésükben térnek oly nagyon el egymástól. Ferrari olasz bölcsész orvos pedig annak a problémának megfejtése közben bolondult meg, hogy miképpen lehetne mesterséges uton az agy terjedelmét, az agytekercek számát s ezzel az agy tevékenységét fokozni. Az ő villanyos kísérleteinél eddig sokkal több eredményt érték el a professorok a — virgács-csal! — Beszélnek még egy jó kedvű német professorról is, a ki azt állította, hogy sok embernél csak úgy lehetne eredményt érni, ha kicsérélnék egészen az agyukat. De hát ennek ne adjon hitelt, mert hisz „hun“ — A magunk védelmére azonban hozzá tesszük: „nélkül!“

X. + Y. Hogyan lehessen elfogulatlan kritikát mondanunk verséről, a mely annyira hízogó reánk? Ha jó, — nem közölhetjük, mert azt mondják: „Elfogultak!“ — Ha rossz, — nem dobjatjuk papírkosárba, mert Ön mondja: „Udvariatlanok!“ — Hallgatunk tehát s várunk más költeményre, a melyben nem leszünk érdekelve. De valamit mégis közlünk verséből habár némi módosítással is:

„Az én imánnak az legyen heve
A mit szived szeretne mondani
Óljenek át az „ő karjai.“

Ajánljuk a római katolikus egyéneknek

AZ

„UNIO CATHOLICA“

biztosítási szövetkezetet

TÜZ ÉS JÉGKÁROK ELLENI BIZTOSÍTÁSNÁL.

Olcso díjak!

Jó feltételek!

CSAK RÓMAI KATHOLIKUSOK * * * * *
* * * * * BIZTOSÍTÁSA FOGADTATIK EL.

Az „UNIO CATHOLICA“ dunántúli felügyelőségének vezetője

NÉMETH ÖDÖN főfelügyelő.

— BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL A SZERKESZTŐSÉG. —

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és szőnyeg-üzletében

Székesfejérvár, (Pollák cipésszel szemben)

a tavaszi idényre a legdivatosabb női szövetek, női és gyermek felöltők megérkeztek és azok meg-
lepő olcsó árakért adatnak el.

Vászonneműekben szintén nagy választék.

1 vég vas vászon	30 rőfös kitűnő minőség	ezelőtt 7 frt 50 kr	most 4 frt — kr.
1 „ kanavász	30 „ „ „	„ 7 frt 50 kr	most 3 frt 80 kr.
1 „ Rumburgi	50 „ „ „	„ 25 frt — kr	most 8 frt 50 kr.

Kérem a tisztelt közönség szíves pártfogását, az elismert szolid és jutányos kiszolgálásról már előre is biztosíthatom.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR.